

Reisverslag Gambia 5 t/m12 maart 2010

Vrijdag 5 maart 2010

Vlucht OR 449 van Amsterdam naar Banjul landt na een prima vlucht bijna geruisloos op de luchthaven van Banjul.

Het is vrijdagavond 5 maart en de komende week zullen we voornamelijk doorbrengen in Tanji. Onze horloges gaan 1 uur terug, in de zomertijd is het tijdsverschil met Gambia 2 uur, maar in Nederland zitten we letterlijk en figuurlijk nog in de wintertijd en is er dus maar 1 uur tijdsverschil. Onze 88 kg. bagage, die voor het grootste deel bestaat uit pennen, potloden, puntenslijpers en allerhande schoolmaterialen is niet alleen prima overgevlogen, maar we krijgen ook nog eens alle koffers zonder problemen door de douane.

Buiten is het nog 30 graden en als een warme deken glijdt deze aangename temperatuur om ons heen. Wat een verschil met de sneeuw en kou van de laatste weken in Nederland.

Genieten van de bekende geuren en geluiden, ze zaten verborgen, maar eenmaal hier komen ze meteen terug.

Er is sinds ons laatste bezoek veel veranderd. Op de belangrijkste wegen wordt straatverlichting aangebracht en veel nieuwe wegen worden aangelegd. Onze chauffeur vraagt ons of we weten hoeveel stoplichten er in Gambia zijn, als we het antwoord schuldig blijven vertelt hij vol trots dat er nu 8 met stoplichten beveiligde kruisingen zijn. Later deze week zal blijken dat er inmiddels 3 niet werken. Vooral vol verwachting van wat de komende week ons gaat brengen.

Maandagochtend 8 maart 2010

3 internationale vrouwen

Internationale vrouwendag.

Voor vanmiddag zijn we uitgenodigd door onze honorair consul in The Gambia José Soppe. Alle in Gambia wonende en/of werkende dames zijn van harte welkom om tijdens een Hollandse lunch in Bacurabu met elkaar van gedachten te wisselen.

FOTO'S zie website

Naar Tanji voor ons 1e bezoek aan onze school na ruim 1 jaar.

Alhoewel we uitgebreid e-mail contact hadden, zijn we toch wel heel erg benieuwd wat we er aan zullen treffen.

De ontvangst is als altijd hartverwarmend, de headmistress Fatoumatta en de deputy headmaster Mr. Gibba zijn zichtbaar verheugd ons weer te zien.

Al snel voegen de voorzitter van de VDC Mr. Allimameh Jammeh en de voorzitter van het schoolbestuur Mr. Conniagi Jammel zich bij het gezelschap even later nog gevolgd door de penningmeester van de VDC Mrs. Arrabiatou Jadama.

Met elkaar nemen we de diverse deelprojecten door.

We genieten van de levendige discussie over welke projecten de prioriteit moeten krijgen.

Het doel van onze reis is voornamelijk de ontbrekende antwoorden op onze vragen, aanvullende gegevens voor de begroting te krijgen en de volgorde van prioriteit van de projecten vast te stellen. Ook worden we bevestigd in onze mening dat het uitermate belangrijk is inkomsten genererende projecten te ontwikkelen, waarvan de inkomsten de financiering van het onderhoudsprogramma moet

zeker stellen. Door het klimaat met lange regentijd afgewisseld door lange, droge en hete periodes heeft alles veel te lijden.

We zijn dan ook benieuwd welke van onze ideeën, die we tijdens ons laatste bezoek hebben voorgesteld, zijn uitgewerkt.

FOTO'S ??

Dit schooljaar gaan er 1200 kinderen naar school, verdeeld over 27 klassen.

In het 1^e leerjaar zijn er 7 klassen in alle andere leerjaren elk 4 klassen.

Op dit moment zijn er 22 lokalen beschikbaar, zodat er 5 klassen 's middags naar school gaan.

Dit is geen ideale situatie en we gaan in elk geval bekijken hoe we 3 lokalen die nu noodgedwongen gesloten zijn, zo snel mogelijk weer operationeel kunnen krijgen.

Vervolgens komt de problematiek rondom de schoolmaaltijden aan de orde.

December 2009 vond er een verificatie plaats voor het voedselprogramma voor het basis- en voortgezet onderwijs. Tot ieders grote teleurstelling voldoen we nog niet aan de eisen die gesteld worden om voor dit programma in aanmerking te komen. Met name de omheining van de school alsmede de schoolkeuken, de toiletten en de watervoorziening voldoen niet meer aan de aangescherpte eisen.

Onmiddellijke actie is hier vereist!

De schoolleiding heeft nog zeker 1 extra dag nodig om alle door ons gevraagde informatie en offertes te verzamelen, we spreken daarom af woensdag terug te komen, 's morgens zijn we dan op school en 's middags ontmoeten we de VDC.

Wij geven aan van de desbetreffende instantie schriftelijk de criteria te willen ontvangen.

Maandagmiddag 8 maart 2010

Internationale vrouwendag.

Voor vanmiddag zijn we uitgenodigd door onze honorair consul in The Gambia José Soppe.

Alle in Gambia wonende en/of werkende dames zijn van harte welkom om tijdens een Hollandse lunch in Bacurabu met elkaar van gedachten te wisselen.

De bijeenkomst in het kader van de internationale vrouwendag verloopt buitengewoon geanimeerd en we genieten enorm van het uitwisselen van ieders verhalen.

Onze honorair consul organiseert terplekke een inzameling en uit maar liefst 7 projecten die speciaal gericht zijn op vrouwen wordt het project van de stichting Bugamala, een naaiatelier voor dove meisjes van 15+ met meerderheid van stemmen gekozen.

Dit is natuurlijk de ideale gelegenheid om te netwerken en we maken meteen verschillende afspraken voor verderop in de week. Onder andere met Paula Scholtens van de Stichting Bouwen, zij zal donderdag met ons de school gaan bekijken.

Al met al een zeer vruchtbare dag!

Dinsdag 9 maart 2010

Omdat we ook graag iets meer van het land willen zien en Gambia bekend staat om zijn vele vogelsoorten (meer dan 500) besluiten we vandaag te beginnen met de natuur. We staan om 5 uur op en rijden in het pikdonker naar Lamin Lodge. Wat een prachtige sterrenhemel zo in de natuur zonder verstoring kunstlicht. Het wordt langzaam lichter en we varen in alle rust met een Gambiaanse kano door de kreken en beleven een prachtige zonsopgang, geweldig om dit te ervaren! We ontbijten in Lamin Lodge en genieten van de rust, het uitzicht en de vele ondeugende apen.

We vervolgen onze tocht met een wandeling door het "Abuko Nature Reserve". Dit natuurreservaat herbergt een heel interessante flora en fauna. In deze jungle leven vele vogelsoorten, apen, slangen,

krokodillen , nijlpaarden en antilopen. Uiteindelijk spotten we precies 60 verschillende vogelsoorten die we in ons boekje bijschrijven en kunnen we beamen dat Gambia een paradijs is voor ornithologen.

Vandaag hebben we ook een afspraak met Marloes Kok. Zij woont al 14 jaar in Gambia en heeft haar eigen stichting "Vrienden van Gambia". Omdat wij slechts 1 maal per jaar naar Gambia gaan, zijn we eigenlijk al een tijd op zoek naar een nieuwe contactpersoon in het veld. Wij denken dat Marloes hier de juiste persoon voor is. We hebben een geanimeerd gesprek over onze projecten en wisselen veel ervaringen uit. Marloes zal vrijdag met ons meegaan om de school te bekijken en kennis te maken met ons schoolhoofd en plv. schoolhoofd. We hebben er het volste vertrouwen in en hopen op een goede samenwerking.

Woensdagochtend 10 maart 2010

Vandaag een drukke dag. Meteen na het ontbijt vertrekken we naar Tanji om op de school verder te praten over de prioriteiten van de verschillende projecten. De hele ochtend besteden we met het schoolhoofd, plv. schoolhoofd en voorzitter van het schoolcomité voor verdere afstemming. Allereerst willen we natuurlijk weten wat nu precies de criteria zijn van het ministerie om in aanmerking te komen voor het World Food Program. We moeten echt deze week het antwoord op deze vraag hebben en de oplossingen bedenken. Als het ons lukt in dit voedselprogramma te komen, krijgt de school de dagelijkse rijst en olie vanuit het Word Food Program en dat scheelt bijna € 14.000 op jaarbasis aan kosten.

In volgorde van belangrijkheid bespreken we de omheining van de school, de toiletten, de elektriciteitsvoorziening , de watervoorziening, de schoolkeuken, de schooltuin, het schoolmeubilair, de ziekenboeg en natuurlijk de projecten die uiteindelijk opbrengsten moeten genereren.

Omheining

De omheining van de school bestaat voor ongeveer 3/5 deel uit een stenen omheining en voor 2/5 deel uit een omheining van palm sticks. Voor de veiligheid van de kinderen en beheersbaar houden van het complex is het absoluut noodzakelijk dat het hele schoolterrein een omheining krijgt en wel zodanig dat alle faciliteiten zoals toiletten, keuken en schooltuin binnen de omheining liggen. Onze inschatting is dat de oude omheining gerenoveerd kan worden en de rest van het terrein een omheining moet krijgen.

In de offerte voor herstel van de oude en het plaatsen van de omheining zien we dat de "labour" door de community gratis wordt geleverd! Fijn! De community komt haar toezegging na de kosten voor ons zo laag mogelijk te houden.

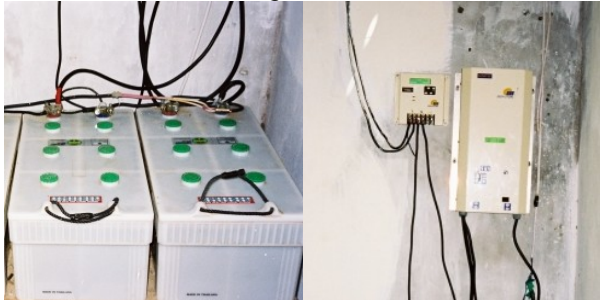
Als de omheining eenmaal in orde is krijgt de school van de overheid een zgn. "watchman", zodat alle waardevolle spullen binnen het schoolterrein veilig zijn.

Toiletten

Op dit moment is er een toiletgebouw voor de docenten met 6 toiletten in goede staat. Het toiletgebouw voor de leerlingen is dringend aan vervanging toe. Gezien het aantal leerlingen van 1200 denken we dat we minimaal 24 nieuwe toiletten nodig hebben, we denken aan 3 gebouwen met elk 8 toiletten.

Elektriciteitsvoorziening

Momenteel is er 1 lokaal met elektriciteit dmv een solar systeem. Het is wenselijk een aansluiting op het NAWEC te realiseren, waardoor meer lokalen worden voorzien van elektriciteit en we ook computers kunnen inzetten bij de lessen. Nog deze week zullen we de offerte voor deze aansluiting ontvangen.

Watervoorziening

NAWEC heeft inmiddels een leiding doorgetrokken naar het midden van het schoolterrein en een aansluiting op een kraan verzorgd. Echter, de stroomvoorziening die de pompen van NAWEC aandrijft, is nog te onregelmatig waardoor de school regelmatig en soms dagen geen water heeft.

Een simpele watertoren met opslagtanks is dan ook dringend noodzakelijk. Ook een wateraansluiting in de keuken is aan te bevelen. Voorts zijn waterputten nodig op de 3 overige inkomsten genererende projecten t.w. de fruitbomenteelt, de akkerbouw en het voetbalterrein. Voor deze voorzieningen vragen wij zelf de offertes aan.

Schoolkeuken

De schoolkeuken en eetzaal voldoen niet meer aan de eisen en we stellen voor het gebouw te renoveren en de keuken uit te breiden met enkele kookplaatsen en een broodbakoven, zodat de

school zelf "tapalapa" kan bakken voor de schoolmaaltijden. Wij stellen voor bij de renovatie de eetzaal aan de voorzijde geheel open te maken, zodat sprake is van een soort overdekte picknickplaats.

Schooltuin

De huidige schooltuin staat er prachtig bij, juist vandaag is de sla geoogst en samen met groene tomaatjes en uien staat er een smakvolle schoollunch op het menu. Een deel van de oogst wordt verkocht en het andere deel gebruikt voor de schoollunch. We zijn erg blij te zien dat er zo intensief aan de schooltuin wordt gewerkt. Er is een onderwijzer die naast zijn gewone werk de leerlingen begeleidt, hij krijgt van de regering hiervoor 50% extra salaris. De leerlingen van klas 5 en 6 geven bij toerbeurt 's morgens en 's avonds de plantjes water en verzorgen de in totaal 127 perceeltjes .

Boomgaard

Naast de schooltuin ligt nog een terrein waar eveneens geplant kan worden om inkomsten te generen. Dit jaar is er vanuit de overheid een Fruittree Planting Competition gestart, waarbij er na 3 jaar wordt gekeken welke school de beste opbrengst heeft, de winnende school krijgt een schoolbus. We vinden dit een geweldig idee, fruitbomen groeien gemakkelijk en als ze eenmaal staan leveren ze elk jaar opnieuw fruit. We besluiten met elkaar het gedeelte naast de schooltuin te bestemmen voor deze boomgaard. Wij vragen de school ons de kosten voor de aanschaf van de 1^e fruitbomen mee te delen en wij zullen een offerte opvragen voor het aanleggen van een borehole- waterput.

Schoolmeubels

Ook het schoolmeubilair komt aan de orde. Er zijn een aantal tafels en stoelen kapot, die zullen door de timmerman hersteld worden. De traditionele schoolmeubeltjes bestaan uit banken en tafels, door het grote aantal leerlingen zitten er vaak op elke bank 3 leerlingen. Vooral voor de oudere leerlingen gaat de voorkeur uit naar stoelen en tafels, de leerlingen hebben dan iets meer bewegingsvrijheid en kunnen ook hun tas aan de stoel hangen. Omdat er in Gambia momenteel weinig goed hout voor handen is en ook in het kader van de ontbossing houtkap niet wenselijk is, besluiten we toch in Nederland op zoek te gaan naar tweedehands schoolmeubelen.

Ziekenboeg

De ziekenboeg met 2 kamers is nog in prima staat, momenteel zijn er erg weinig zieke kinderen, tijdens de regentijd zijn dat er uiteraard veel meer. We bespreken de wenselijkheid van elektriciteit, basis voorraad medicijnen en een getrainde verpleegster voor de ziekenboeg.

Lerarenkamer

Het totaal kapotte dak is inmiddels dankzij sponsoring van een Engelse organisatie vervangen. Resteert nog renovatie van muren en zitbanken.

Inkomsten genererende projecten

De rest van de tijd besteden we aan het bespreken van de inkomengenererende projecten. Ons streven is dat in het kader van de duurzaamheid door deze projecten een fonds kan worden gevormd waaruit in de toekomst de jaarlijks terugkerende onderhoudskosten van de school kunnen worden betaald en als het even kan gespaard kan worden voor vervanging op termijn.

Rondom het schoolterrein ligt nog meer grond dat in eigendom is van de school. Het totale terrein dat in eigendom is van de school is ongeveer 200x250 meter groot (50.000m²), het schoolterrein neemt hiervan ongeveer 90x90 meter (8100 m²) in beslag en de toiletten ongeveer 30x 40 meter (1200 m²)

Het gedeelte achter de school wordt gebruikt voor verbouwing voor granen en het gedeelte naast de school is in gebruik als speelveld/voetbalveld. Tijdens ons vorige werkbezoek hadden wij de school al aangegeven dat zowel het akkerbouw terrein als het voetbalterrein meer inkomsten kunnen genereren dan nu het geval is. Uiteraard zijn hiervoor de nodige faciliteiten noodzakelijk.

Vrouwentuin

Momenteel wordt dit terrein afgebakend door plaatsing van her en der een houten paal. Verreweg onvoldoende om de teelt tegen indringen van dieren te beschermen, professioneel te kunnen verbouwen en een optimale oogst te kunnen krijgen. Verder ontbreekt het nog aan een goede bewatering.

Na het realiseren van een goede omheining en watervoorziening kan dit deel van het terrein verhuurd worden aan vrouwen uit de omgeving die hier hun eigen gewassen op kunnen verbouwen. De offertes voor de voorzieningen vragen wij zelf aan. En de school levert ons een inschatting van de inkomsten. Vervolgens kunnen we een afweging maken.

Voetbalterrein

De voorzitter van het schoolcomité, tevens secretaris van de Village Development Committee neemt ons mee dit terrein te verkennen. De school en de VDC stellen voor een mini stadion met een regionale functie te bouwen. Zij zijn van mening hiermee snel een goed lopend inkomstengenererend project te kunnen realiseren.

De voetbalclubs in de regio zullen de faciliteit als trainingslocatie huren en tevens kan hier de voetbalcompetitie plaatsvinden waarbij sprake is van opbrengst uit o.a. ticketverkoop.

Voetbal is in Gambia inderdaad een uiterst geliefde sport en al inspecterende worden ook wij, als niet-voetbal vrouwen, steeds enthousiaster over dit project.

We besluiten gezamenlijk offertes op te vragen voor de omheining, 2 grote poorten met elk een ticketbox, een gebouw met minimaal 2 kleedkamers, douches en toiletten, een kantine voor verkoop van drankjes en snacks, die in de schoolkeuken worden bereid.

De "labour" voor de bouw zal weer gratis door de community beschikbaar gesteld worden.

We hebben meteen al een heleboel plannen om dit project snel te kunnen verwezenlijken.

Woensdagmiddag 10 maart 2010

Na ons bezoek aan de school lopen we nog even met Conniagi naar de Nursery School schuin tegenover. Conniagi is behalve voorzitter van het bestuur van de basisschool ook directeur van de kleuterschool. Deze kleuterschool wordt gesponsord door de CCF (Christian Children Fund) en volgens ons schoolhoofd worden de kinderen hier bijzonder goed voorbereid op de basisschool. Dit schooljaar gingen er ruim 120 kinderen van deze kleuterschool naar onze school. We hebben wat speelgoed meegenomen voor de Dreamcorner, een ruimte vol speelgoed, spelletjes en knutselmaterialen, waar de kinderen elke dag iets mogen uitzoeken om mee te spelen. Er zijn deze week juist twee stagiaires uit Nederland aangekomen, die hier tijdens een stage van zes weken kinderen met een leerachterstand begeleiden. Zo te zien hebben ze er allemaal enorm veel plezier in.

Het is inmiddels de hoogste tijd voor ons bezoek aan de Village Development Committee (de VDC) Aanwezig zijn Conniagi als secretaris, de zoon van de akalo Lamin en de voorzitter van de VDC mr. Alimameh Jameh. We treffen elkaar in de Community Hall en blij verrast zien we dat er sinds ons laatste bezoek geweldig veel is verbeterd. De Nederlandse stichting Future for Young People heeft inmiddels de oude Community Hall volledig gerenoveerd. Er is een ruimte gerealiseerd voor allerlei bijeenkomsten compleet met een kleine kantine en een bibliotheek met maar liefst 4000 verschillende boeken. Alle inwoners van Tanji kunnen hier voor een kleine vergoeding boeken lenen. Daarnaast is er een internet café geopend waar basis computerles wordt gegeven en waar ook weer alle inwoners van Tanji tot 's avonds 9 uur terecht kunnen om tegen een kleine vergoeding van het internet gebruik te maken. We bespreken de ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

Tanji is een snel groeiende gemeente met inmiddels zo'n 18.000 inwoners. We zijn echt verheugd te merken dat er bijzonder goed geluisterd is naar alle aanbevelingen die we tijdens ons vorige bezoek hebben gedaan. Zo zijn er nu ontwikkelingen voor het Will for Skill Centre, een Community Market en een Community Lodge. Onze plannen voor wat betreft de TLBS worden uitgebreid besproken en vooral de plannen rondom het voetbalterrein worden enthousiast ontvangen. Hoogste prioriteit op dit moment voor de VDC is het afbouwen van het dak voor de wachtruimte bij het ziekenhuis, door het ontbreken van dit dak zitten de wachtenden urenlang in de brandende zon ofwel straks in de regentijd in de stromende regen. Verder is de staat van de huidige ambulance zo slecht dat het in een noodgeval praktisch onmogelijk is om op tijd het dichtstbijzijnde ziekenhuis te bereiken. We spreken af dat we nog deze week de offerte voor het dak krijgen en dat we zullen proberen hiervoor in Nederland een sponsor te vinden. Ook beloven we in Nederland uit te kijken naar een tweedehands ambulance.

Woensdagavond 10 maart 2010

FOTO'S zie website??

Vanavond worden we verwacht op de vergadering van de Rotary club Banjul. Omdat er tijdens de vergadering niet veel tijd is om uitgebreid op ons project in te gaan, hebben we met de voorzitter mrs. Dede-Nal Williams en de inkomend voorzitter mr. Safiyoung Manneh afgesproken elkaar een half uur eerder te ontmoeten. Tijdens ons vorige bezoek aan deze club in november 2008 hebben we onszelf en ons project in Tanji al geïntroduceerd. Het doel van ons bezoek van deze avond is ons project nog eens nader toe te lichten en de support te vragen van Rotaryclub Banjul voor het aanvragen van een matching grant bij Rotary International. We hebben ruim de tijd om op alle details in te gaan en de mogelijkheden voor het aanvragen van een matching grant te bespreken. Tijdens de vergadering krijgen we nogmaals de gelegenheid in het kort het doel van onze komst en ons project voor te leggen aan de aanwezige leden. Er is wat verwarring over de nieuwe richtlijnen, maar in principe zijn de clubleden bereid ons project te steunen, zodat we gezamenlijk een matching grant aan kunnen vragen. Het was een lange dag, maar we zijn enorm tevreden over alle behaalde resultaten en verheugen ons alweer op de dag van morgen.

Donderdagochtend 11 maart 2010

Vandaag hebben we een afspraak met Paula Scholtens van de Stichting Bouwen. Ze is nu ruim anderhalf jaar in Gambia werkzaam als bouwkundige en heeft inmiddels al de nodige ervaring met het bouwen van scholen opgedaan. We pikken haar op en ze wordt door de schoolleiding enthousiast ontvangen. Samen met mr. Gibba verkennen we het gehele schoolterrein en alle gebouwen. We inspecteren de omheining, de 7 lokaalgebouwen, de ziekenboeg, de keuken/eetzaal, de lerarenkamer, de watervoorziening en de toiletten. Daarna bekijken we het hele terrein achter en naast de school inclusief de schooltuin en bespreken we de plannen voor het voetbal inkomstengenererend project en het akkerbouw inkomstengenererend project. Omdat we zo snel mogelijk in aanmerking willen komen voor het Food Program staan we uitgebreid stil bij de renovatie van de keuken en de eetzaal, de verbetering van de watervoorziening en de bouw van de nieuwe toiletten.

Ons plan is de hele school gebouwtechnisch op 0-nivo te krijgen en een jaarlijks onderhoudsplan te maken, waarin de kosten in beeld worden gebracht van het noodzakelijke onderhoudswerk om de gebouwen in goede staat te houden. Ook het voetbal inkomstengenererend project en het akkerbouw inkomstengenererend project willen we deze week uitgebreid bestuderen om zo snel mogelijk in gang te kunnen zetten. We hebben Paula gevraagd ons te helpen met de begroting voor het bouwkundige en installatietechnische deel en een jaarlijks onderhoudsplan op te stellen. We spreken af dat de Stichting Bouwen zal beoordelen of zij kan voorzien in een dergelijk plan en de begroting van dit project en dat ze binnen 2 weken zal reageren.

Donderdagmiddag 11 maart 2010

We zetten Paula weer thuis af en rijden meteen door naar Brikama. Hier is met medewerking van de Stichting Bouwen een kleuterschool voor dove kinderen gebouwd en we willen graag zien hoe dit gebouw eruit ziet. Bij aankomst blijkt dat de kinderen vanmiddag een uitstapje hebben, maar we worden allervriendelijkst ontvangen door de watchman en de gebarentolk. Later voegt het hoofd van de school zich bij ons en hij vertelt hoe blij hij is met deze school. Tot voor kort zat hij met ruim 30 kinderen in de kamer van een oud gebouw en nu kunnen ze gebruik maken van deze mooie nieuwe school met alle voorzieningen. Het is inderdaad een prachtige school, maar wij willen toch de charme van de traditionele bouw van onze school vasthouden uiteraard wel met de kwaliteit en duurzaamheid van dit gebouw.

Het is al laat en we willen dolgraag nog naar de kleuterschool in Latrya, we hoorden dat deze school een bijzonder mooie schooltuin heeft en we willen graag zien hoe een en ander hier geregeld is. We genieten enorm van onze tocht door de binnenlanden. In Latrya aangekomen is het even zoeken en de Akalo, die ons twee keer voorbij ziet rijden is natuurlijk benieuwd wat we hier doen. Als we hem vertellen waarom we hier zijn, biedt hij ons onmiddellijk aan ons naar de school te vergezellen. Jammer genoeg is het hoofd van de school niet meer aanwezig, maar we hebben uitgebreid de gelegenheid om de schooltuin te bekijken. We zijn vooral erg benieuwd hoe de watervoorziening hier is geregeld. Zoals we al gepland hebben voor de boomgaard voor onze school zien we ook hier over het terrein meerdere waterkranen voor de bewatering van de fruitbomen. We zijn net op tijd terug voor onze afspraak met Patricia en haar dochter Aliza in Bacurabu. De maaltijd is verrukkelijk en we praten gezellig bij en laten ons zelfs nog door Aliza verleiden tot een potje Rummikub. Weer terug in ons hotel wordt er nog tot in de kleine uurtjes gewerkt aan de diverse begrotingen.

Vrijdag 12 maart 2010

Vandaag is het al weer de laatste dag van ons bezoek aan Gambia en de week is werkelijk omgevlogen. We genieten voor de laatste keer van ons ontbijt buiten op het terras met uitzicht op de Atlantische Oceaan. Met Marloes gaan we straks voor de laatste keer naar Tanji. We zijn op zoek naar een nieuwe contactpersoon in het veld en we denken dat Marloes hier de juiste persoon voor is. We hebben dinsdag al uitgebreid met haar hierover van gedachten gewisseld en vandaag gaat ze met ons mee om de school te bekijken en kennis te maken met ons schoolhoofd en plv. schoolhoofd. We hebben er het volste vertrouwen in en hopen op een goede samenwerking. We pikken haar op en bij de school aangekomen staat mr. Gibba ons al op te wachten. Samen met mr. Gibba en Conniagi verkennen we het gehele schoolterrein en alle gebouwen. Marloes geeft hier en daar commentaar en meteen wordt duidelijk dat ze precies weet waarover ze het heeft. Ze heeft al veel ervaring met het bouwen van scholen en dat is duidelijk te merken. Wat een aanwinst voor onze stichting! We bekijken de omheining, de 7 lokaalgebouwen, de ziekenboeg, de keuken/eetzaal, de lerarenkamer, de watervoorziening en de toiletten. We praten haar in vogelvlucht bij over onze plannen en daarna inspecteren we ook nog het hele terrein achter en naast de school en bespreken we onze plannen voor het voetbal inkomstengenererend project en het akkerbouw inkomstengenererend project. Het is natuurlijk onmogelijk om in zo korte tijd alles te bespreken en we spreken daarom af haar zo snel mogelijk een plan van aanpak te sturen, zodat ze een redelijk beeld heeft van de historie en waar we naar toe willen en welke projecten de prioriteit hebben. We hechten veel waarde aan haar kennis en ervaring en hebben alle vertrouwen in een goede samenwerking. Het is inmiddels de hoogste tijd om naar het vliegveld te gaan, vanavond nog vliegen we weer terug naar Nederland. Op de valreep rijden we nog langs de compound van de Alkalo, waar we ook weer allerhartelijkst worden ontvangen en nog even bijpraten maar al veel te snel moeten we al weer afscheid nemen.

We zetten Marloes weer thuis af en hebben nog net de tijd om het stof van onze voeten te spoelen en ons om te kleden, in Nederland is het nog steeds erg koud. De nu bijna lege koffers zijn snel ingecheckt en al wachtend op het vliegtuig evalueren we de afgelopen week. Vol verwachting begonnen we aan deze reis en intens tevreden kijken we terug op een fantastische week. We hadden een vol programma, het was veel werk, het was erg warm, maar het was vooral buitengewoon inspirerend en met veel plezier beginnen we al vast plannen te maken voor de komende tijd. Er is nog heel veel te doen, maar wat is het een mooi project.